

**Саволҳои имтиҳонии аттестатсияи хатми давлатӣ
аз кафедраи фармакогнозия ва ТИФ барои фанни фармакогнозия
барои донишҷӯёни курси 5-уми факултаи фарматсевтӣ
дар соли хониши 2025 – 2026**

1. Аслияти АШР-ро чӣ тавр муайян мекунад?
2. Таҳлили макраскопии АШР, чӣ тавр мегузaronанд?
3. Аслияти АШР – ро дар алаф чӣ тавр муайян мекунад?
4. Аслияти АШР – ро дар баргҳои калон ва маҳин чӣ тавр муайян мекунад.
5. АШР – ро аз рӯи ранг дар узвҳои болоизаминӣ ва зеризаминӣ дар шикастагӣ чӣ тавр муайян мекунад ?
6. АШР – ро аз рӯи бўй чӣ тавр муайян мекунад ?
7. Оё маззаи (таъми) рустаниҳои захинокро чашидан мумкин аст ?
8. Таъми рустаниҳои ғайризахинокро чӣ тавр муайян мекунад ?
9. Таҳлили микроскопии АШР – ии алафиро чӣ тавр мегузaronанд ?
10. Ашёро барои таҳлили микроскопӣ чӣ тавр омода мекунад?
11. Кадом усулҳои нарму мулоим кардани АШР - ро медонед?
12. Таҳлили микроскопии барг ва гулро чӣ тавр мегузaronанд?
13. Таҳлили микроскопии мева ва тухмро чӣ тавр мегузaronанд?
14. Таҳлили микроскопии реша ва решаҷаро чӣ тавр мегузaronанд?
15. Ташреҳи микроскопиро аз объектҳои нарму мулоими АШР. чӣ тавр тайёр мекунад?
16. Реаксияи гистохимиявиро дар клетчаткаи ба чӯб табдилшуда, чӣ тавр мегузaronанд?
17. Реаксияи гистохимиявиро дар оҳар чӣ тавр мегузaronанд?
18. Усулҳои асосии ба ҳисобгирии захираи АШР - ро номбар кунед.
19. Тавсифи ботаникиву фармакогносии: зарғиёҳ (чойқаҳак).
20. Тавсифи ботаникӣ ва фармакогносии: қағ-қағ.
21. Тавсифи ботаникӣ ва фармакогносии: барги зуф.
22. Муайянкунии намии ашёи шифои рустанигӣ.

23. Ҳифз ва сарфакорона истифода намудани захираи набототи ҶТ.
24. Қоидаҳои ҷамъоварии ашёи шиғогии рустанигии захрнок.
25. Таҳқурии рустаниҳои шиғоӣ дар ҶТ аз чӣ иборат аст?
26. Муайянкунии моддаҳои экстрактивӣ.
27. Ноҳияҳои ботаникӣ ҷуғрофии ҶТ номбар кунед?
28. Таъсифи ботаникӣ ва фармакогносии мармараки шиғоӣ.
29. Таъсифи ботаникӣ ва фармакогносии хуч.
30. Таъсифи ботаникӣ ва фармакогносии: Шобезаки муқаррарӣ.
31. Таъсифи ботаникӣ ва фармакогносии пудинаи боғӣ.
32. Таъсифи ботаникӣ ва фармакогносии газнағиёҳ.
33. Таъсифи ботаникӣ ва фармакогносии момирони калон.
34. Чарбхоро чи тавр тасниф мекунанд (бо мисолҳо)?
35. Бо кадом усул рағғанҳои чарбӣ рустанигӣ ва ҳайвоноти ро мегиранд?
36. Рафинадкунони чист ва чи тавр онро мегузаронанд?
37. Сузондани рағған чист ва сабабҳои он?
38. Таҳлили рағған аз руи аслият ва хушсифати аз чӣ борат аст?
39. Кадом омехтаҳо дар рағғани чарбӣ мавҷуд ҳастанд ва чӣ тавр онҳоро муайян мекунанд?
40. «Адади эфири» чист ва чӣ тавр муайян мешавад?
41. «Адади кафкхосилкуни» чист ва чӣ тавр муайян мешавад?
42. «Адади йоди» чист ва чӣ тавр муайян мешавад?
43. Полисахаридҳо дар рустаниҳои шиғоӣ.
44. Луоб. Хосиятҳои физики-химиявӣ.
45. РШ ва АШР манбаи луобҳо.
46. Гули хайрии шиғоӣ. Таъсифи ботаникӣ ва фармакогносии. Истифода дар тиб.
47. Зелоли муқаррарӣ. Фаъолияти фармакологӣ. Шаклҳои доругӣ.

48. Барги зуф. Тавсифи фармакогностӣ. Истифода.
49. Тавсифи фармакогностӣ: Зариспанди баҳорӣ.
50. Тавсифи фармакогностӣ: зағири муқаррарӣ
51. Инулин ва ашёи рустаниҳои шифоии инулиндор.
52. Решаи қоқу. Тавсифи фармакогностӣ. Истифодаи он.
53. Чоқлаи баланд. Шакли доругӣ, фаъолияти фармакологӣ.

54. Пектинҳо дар рустаниҳои шифоӣ. Хусусиятҳо, истифода.

55. Витаминҳои дар об ҳалшаванда. Рустаниҳои шифоии манбаи витамини С.

56. Шайтонкоса. Тавсифи ботаникӣ фармакогностӣ. Истифода дар тиб.

57. Ангат. Тавсифи ботаникӣ ва фармакогностӣ. Истифода дар тиб.
58. Витаминҳои дар равған ҳалшаванда. РШ ва АШР манбаи каротинҳо ва каратиноидҳо мебошанд.
59. Хуҷастагули шифоӣ. Тавсифи фармакогностӣ. Истифода дар тиб.
60. Ғозичой. Тавсифи ботаникӣ ва фармакогностӣ. Истифода дар тиб.
61. Витаминҳои дар равған ҳалшаванда. РШ ва АШР манбаи витамини К
62. Газна (сузанкаҳ). Фаъолияти фармакологӣ. Шакли маводи доругӣ.
63. Бушол. Тавсифи ботаникӣ ва фармакогностӣ. Истифода дар тиб.
64. Пӯстлохи калина. Тавсифи фармакогностӣ. Истифода дар тиб.
65. Мафҳум дар бораи равғанҳои эфирӣ. Монотерпенҳои асиклӣ ва моноциклӣ, монотерпенҳои бисиклӣ. Сохтори химиявӣ, таснифот.

66. Хосиятҳои физикавӣ ва химиявии равғанҳои эфирӣ.
67. Таърифи химиявии монотерпенҳои асиклӣ. (масалан миртсин). Ҳосилаҳои оксигенӣ: аз спиртҳо – гераниол, линалоол, ситронеллол, аз алдегидҳо, ситронеллал, ситрал. Биогенези монотерпенҳо.
68. РШ ва АШР, ки монотерпенҳои асиклӣ доранд.
69. Шаклҳои асосии монотерпенҳои бисиклӣ пинен, карен, сабинен, камфен).

70. Ҳосилаҳои оксигенӣ: аз спиртҳо: сабинол, туйол, борнеол, миртенол; аз кетонҳо – камфора, фенхон, туйон. Алдегидҳои хушбӯӣ – тимол, карвакрол, анетол, эвгенол, бензалдегид, ванилин.

71. РШ ва АШР, ки монотерпенҳои бисиклӣ доранд.

72. Шаклҳои асосии сесквитерпенҳои бисиклӣ доранд. Шакли эвдалин (кадинен, селинен, сантонин, лактонҳо) ва азулен (хамазулен, гвайазулен).

73. РШ ва АШР сесквитерпенҳои бисиклӣ доранд.

74. Сесквитерпенҳои седаврагӣ - пайвастагиҳои ҳалқаҳои конднсатсияшудаи сеҳалқадор, бештар бо азулен бисиклӣ (аромандрен, гераболен, сантален ва ғайра).

75. Пайвастагиҳои хушбӯӣ, ки карбогидратҳои хушбӯӣ доранд-п-тсимол, пайвастагиҳои оксигени-фенолҳо, спиртҳои хушбӯӣ-бензили, анисдор, фенилпропили, карвакрол, асетол, эвгенол. Алдегидҳои хушбӯӣ-бензилалдегид, ванилин ва ғ. кетонҳои хушбӯӣ- анискетон. Паҳншавӣ, ғуншавӣ дар рустаниҳо, истифода дар тиб.

76. РШ ва АШР, ки моддаҳои хушбӯӣ доранд.

77. Хусусиятҳои хоси чамъоварӣ, коркарди аввалин, хушкунӣ ва нигоҳдорӣ АШР равшанҳои эфирӣ дошта..

78. Алкалоидҳо ҳамчун гуруҳи пайвастагиҳои ҳосилаи рустанигӣ.

79. Хосиятҳои физикавӣ ва кимиёвии алкалоидҳо.

80. Алоқаи сохтори алкалоидҳо аз рӯи фаъолияти биологӣ.

81. Нақши алкалоидҳо дар фаъолияти ҳаётгузаронӣ, паҳншавӣ дар олами наботот.

82. Тавсифи фармакогностики рустаниҳои шифоӣ, ки дорои алкалоидҳои гуруҳи пирролидинӣ мебошанд.

83. Хосиятҳои фармакологӣ, истифода дар тиб ва маводҳои доругии ашӯи шифоии рустанигӣ, ки манбаи алкалоидҳо мебошанд.

84. Стандартизатсия ва хусусиятҳои умумӣ ва таснифоти гликозидҳои дил.

85. Таҳлили фитохимиявӣ ва стандартизатсияи биологии ашӯи хоми дорои гликозидҳои дил.

86. Стандартизатсия ва хусусиятҳои умумӣ ва таснифоти сапонинҳо. Паҳншавӣ дар олами наботот.

87.Стандартизатсия ва усулҳои таҳлили фитохимиявӣ ва биологии РШ манбаи сапонинҳо. Истифода дар тиб.

88.Хусусиятҳои умуми ва стандартизатсияи пайвастагиҳои фенолӣ.

89.Мафҳум дар бораи пайвастагиҳои фенолӣ. Тасниф. Паҳншавӣ дар олами наботот.

90.Хусусиятҳои умуми ва стандартизатсияи ҳосилаҳои антрасен. Паҳншавӣ дар олами наботот.

91.Роҳҳои биосинтези АШ, ки ҳосилаҳои антрасен доранд.

92.Стандартизатсия ва усулҳои таҳлили фитохимиявӣ ҳосилаҳои антрасени АШР.

93.Хусусиятҳои умумии ва стандартизатсияи флавоноидҳо ва гликозидҳои онҳо.

94.Аҳамияти тиббию биологии ҳосилаҳои флавоноидӣ.

95.Стандартизатсияи АШР, ки манбаи флавоноидҳо.

96.Стандартизатсияи ва таҳлили фитохимиявии АРШ дорои флавоноидҳо.

97.Хусусиятҳои умумии лигнанҳо. Тасниф.

98.Хусусиятҳои умумии кумаринҳо, таснифоти онҳо.

99.Стандартизатсия ва таҳлили фитохимиявии АШР дорои кумаринҳо.

100.Стандартизатсия ва хусусиятҳои хромонҳо.

Мудири кафедраи

фармакогнозия ва ТИФ

доктор PhD., дотсент

Шомирзоева О.И.